

MORİTANYA PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. DIŐ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	3
2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ	9
3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER	12
4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER.....	14
5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŐ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	16

1. DIŐ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

DıŐ Ticaret Mevzuatı (İthalat Rejimi, İhracat Rejimi)

Moritanya'da, yürürlükteki gümrük kanunu ile düzenlenmiş antrepo rejimi, dahilde işleme rejimi, hariçte işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi, transit rejimi ve ihracat rejimi uygulanmaktadır.

Moritanya, Őu anda ekonomik amaçlarla ithalata herhangi bir niceliksel kısıtlama uygulamamaktadır.

AŞağıdaki ürünlerin ithali güvenlik, sağlık veya din ahlakı nedenleriyle yasaktır (yeni Gümrük Kanunu'nun 157. maddesi):

- Sağlık, veterinerlik ve bitki sağlığı mevzuatı tarafından öngörülen koŐullar altında, belirlenmiş ülkelerden gelen hayvanlar ve mallar;
- Narkotik ilaçlar ve psikotrop maddeler;
- Ordu veya ulusal güvenlik güçleri için amaçlanan silahlar, silah parçaları ve mühimmat dışında savaŐ silahları, silah parçaları ve savaŐ cephaneleri; Silah, cephane, askeri üniforma ve süs eşyalarının ithalatı ancak yetkili makamlarca yapılabilir.
- Ahlaka aykırı veya kamu düzenini bozması muhtemel tüm nesnelere;
- Üzerinde insanları yanlış bir şekilde Moritanya'da yapıldığına veya Moritanya menşeli olduklarına inandıracak şekilde motif taşıyan yabancı menşeli ürünler;
- Plastik poŐetler

Gümrük kanunu alkollü içecek veya domuz eti ithalatını yasaklamaz. Yasaklanmış veya kısıtlanmış ürünlerin ithaline yetkili bir devlet kurumu tarafından izin verilebilir. Balıkçı teknelerinin ithalatı, balıkçılıktan sorumlu Bakanın ön iznine tabidir. Petrol ürünleri ithalatına ise özel bir rejim uygulanmaya devam etmekte olup ithalat izinleri petrol ve enerjiden sorumlu bakanlık tarafından verilir.

Ayrıca, Moritanya'da ithalatı yasak olan veya izne tabi olan bitki ve bitkisel ürünler için üç liste bulunmaktadır.

Bunun yanında;

- Ticari faaliyetler, ayırım gözetmeksizin Moritanyalılara ve yabancılara açıktır.
- Herhangi bir düzenli ithalatçı, ithalatçılarının merkezi siciline kayıtlı olmalıdır.
- İthalatçı, yılda en az 86.000 ABD doları tutarında ithalat yapıyorsa, gümrükten bir vergi kayıt numarası (TIN) almalıdır.
- Sermayesi en az 14.000 ABD doları olan herhangi bir Şirketin Vergiler Genel Müdürlüğü'nce verilen bir kayıt numarasına (NIF Kodu) sahip olması gerekir.
- Moritanya, ülke çapında 27 gümrük dairesine sahiptir: bunlardan üçü madencilik, biri balıkçılık sektöründe, biri Nouadhibou Serbest Bölgesi'nde ve ikisi de hidrokarbon ürünlerde ihtisas gümrükleridir.

Gümrük Vergileri

İthalatta, CIF kıymet üzerinden %0, %5, %13 ve %20 oranlarında gümrük vergisi tahsil edilmektedir.

Ayrıca;

- Gümrük rejimine bakılmaksızın, beyanname başına 300 MRU oranında bilgisayar ücreti alınır ve tüm ithalatlar % 1'lik bir istatistik ücretine tabidir.
- 2011 yılından bu yana, HS21'den HS98'e kadar olan ürünlerin ithalatının CIF değerine, minibüsler, ilaçlar ve tarımsal araç ve gereçler hariç olmak üzere, kültür ve sporun teşviki (PCS) için % 1'lik bir vergi uygulanmaktadır.

İthal ürünler (bağışlar hariç) ayrıca, sınai ve ticari karlar üzerindeki vergiden (% 25 oranında BIC) tamamen düşülebilen sabit oranlı bir asgari vergi (IMF) ödemesine tabidir. 2011'deki son düzenlemeden bu yana, bu vergi CIF gümrük değerinin % 2,5'i oranında tarh olunur. MFI ayrıca, ihraç edilen balık ve madencilik ürünlerinin değerinin % 2'si oranında uygulanır.

Tüketim vergileri yalnızca ithalat için geçerlidir.

Ürün:	Tüketim vergileri (sadece ithalata uygulanır)
Çimento	Ton başına 300 MRU (8.6 USD)
Beton inşaat demiri	Ton başına 1500 MRU (Genel Vergi Kodu - CGI)
Çay	(% 20) ad valorem
Toz şeker	(% 7,5)
Tütün ürünleri	Kanser araştırma vergisi CIF değerinin % 7'si
Tüm tütün ürünleri	% 60
Kanatlı eti ve yenilebilir sakatat	(% 20)
Yoğurt ve diğer tatlı süt ürünleri	(% 60)
Kazı kazan kartları	(% 15)
Maden suyu	(% 80)
Alkollü içecekler	(içeceğin niteliğine bağlı olarak % 195'den % 294'e kadar).
Makarna	% 30

İç Vergiler ve Oranları

Moritanya'daki standart KDV oranı % 16'dır ancak %0 ve %18 oranlarına tabi mal ve hizmetler de vardır. Yerli ürünlerde, mal ve hizmetlerin teslimat fiyatlarına KDV uygulanır. İthalatta KDV, CIF değeri (gümrük değeri), artı ithalat vergileri ve tarife ile varsa tüketim vergisi dahil olmak üzere vergiler temelinde hesaplanır. Tüccarlar ürünlerini satarken KDV tahsil etmelidir. KDV ödemeleri takip eden ayın 15'ine kadar yapılır.

Kurumlar vergisi ise;

Fiili normal rejime tabi şirketler için: Net vergilendirilebilir karın % 25'i veya ikinci miktar birinciden daha büyükse vergilendirilebilir gelirin % 2'si olarak ve minimum 100.000 MRU tahsilat koşuluyla,

Gerçek ara rejime tabi şirketler için: Net vergilendirilebilir kârın % 25'i veya ikinci miktar birinciden yüksekse vergilendirilebilir gelirin % 2,5'i olarak,

İnsan, mal veya araç kiralamasına bakılmaksızın kara taşımacılığı yapan şirketler için: Net vergilendirilebilir kârın% 25'i veya eğer ikinci miktar ilkinden daha büyükse CGI tarafından sağlanan ölçüğe göre araç başına sabitlenen miktar kadar,
Gerçek normal veya ara rejime tabi olan ve karı zanaat balıkçılıktan gelen şirketler için: Net vergilendirilebilir karın% 25'i olarak, uygulanır.

Kişisel İşletme Kar Vergisi (IBAPP):

Fiili normal rejime tabi vergi mükellefleri için: Net vergilendirilebilir karın% 30'u veya ikinci miktar ilkinden daha büyükse vergilendirilebilir gelirin% 2,5'i olarak ve minimum 125,000 MRU tahsilat koşuluyla,

Gerçek ara rejime tabi vergi mükellefleri için: En az 75.000 MRU tahsilat ile, net vergilendirilebilir kârın% 30'u veya ikinci tutar birinciden daha büyükse vergilendirilebilir gelirin% 2,5'i olarak,

Ne olursa olsun kara taşımacılığı yapan insanlar, mallar veya araç kiralama yapanlar için: Net vergilendirilebilir karın% 30'u olarak veya eğer ikinci miktar ilkinden büyükse CGI tarafından sağlanan ölçüğe göre araç başına belirlenen miktar kadar,

(Fiili normal veya ara rejime tabi olan ve kazançları zanaat balıkçılıktan gelen vergi mükellefleri için: Net vergilendirilebilir karın% 30'u olarak,

Sabit oran rejimine tabi mükellefler için: Cironun% 3'ü oranında, uygulanır.

Bunların yanında:

- %10 oranında arazi gelir vergisi (IRF),
- Matraha göre % 15,% 25 ve% 40 oranlarında maaş ve ücret vergisi (ITS),
- %10 oranında menkul sermaye vergisi – IRCM,
- Yerleşik olmayanlar tarafından verilen hizmetler için %15 stopaj vergisi,
- %14 oranında mali işlemler vergisi – TOF,
- %15 oranında sosyal güvenlik işveren payı, uygulanmaktadır.

Kar üzerindeki vergi yükü yaklaşık %67 oranında olup, yıllık vergi ödemelerinin sayısı 33'tür.

Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

Standardizasyon, sertifikasyon ve akreditasyon faaliyetleri sanayiden sorumlu bakan tarafından koordine edilir ve izlenir. Ulusal standardizasyon, metroloji ve kalite geliştirme sistemi aşağıdaki organlardan oluşur:

- Özellikle hükümete bu alandaki ulusal politikayı tanımlamada yardımcı olmaktan ve bu alanlarla ilgili herhangi bir stratejik konu hakkında görüş bildirmekten sorumlu Ulusal Standardizasyon ve Kalite Geliştirme Konseyi;
- Belgelendirme kuruluşlarından gelen akreditasyon talepleri hakkında görüş bildirmekten sorumlu Moritanya Akreditasyon Komitesi;
- Henüz faaliyete geçmemiş olan Ulusal Standardizasyon ve Metroloji Ofisi;
- Ulusal Teknik Komiteler;

- Tarım-Gıda Standartları Komitesi (2016 yılında Başbakan'ın kararıyla oluşturulan Pirinç ve Buğday Komitesi), Elektroteknik Komite, Yolsuzlukla Mücadele Komitesi, İnşaat Komitesi (çimento ile ilgili teknik düzenlemelerle) ve maden sularıyla da ilgilenen Kimya Komitesi.

2010 yılından bu yana yaklaşık on teknik düzenleme gıda ürünlerini (özellikle yemeklik yağlar ve buğday unu) ve maden sularını kapsamaktadır. Diğer ulusal kurumlar tarafından benimsenen hükümler, başka teknik düzenlemeler de getirmiştir.

DNPQ, ulusal bir laboratuvara sahiptir.

Denetimler, ağırlıklı olarak balıkçılık, ilaçlar ve hidrokarbonlar dahil olmak üzere gıda ürünlerinin hijyen ve güvenliğine odaklanmaktadır. Tüm balıkçılık faaliyetleri için denetimler ve analizler Ulusal Balıkçılık ve Su Ürünleri İnceleme Ofisi'nin (ONISPA) laboratuvarı yoluyla yapılır. Hayvanların veteriner muayenesi ise sınır karakollarında ve limanlarda yapılır. Sığırlar ayrıca sınır karakollarında ve limanlarda veteriner muayenesine tabidir.

Ayrıca Moritanya, Arap Akreditasyon Konseyi üyesidir.

Moritanya, 29 Nisan 2002'de FAO Uluslararası Bitki Koruma Sözleşmesine (IPPC) katılmıştır. Aynı zamanda Uluslararası Hayvan Sağlığı Örgütü (OIE) ve FAO Codex Alimentarius Komisyonu üyesidir.

Bitki türlerinin, türetilmiş ürünlerin, toprağın ve taşınmaları için kullanılan ambalajların Moritanya'ya ithalatı, menşe ülke tarafından verilen bir bitki sağlığı sertifikasının ibrazına tabidir. Tarımdan sorumlu bakanlık, 2002 yılında, bitki türleri, türetilmiş ürünler ve ithalatı yasak olan, ön izne veya sadece ibrazına tabi olan diğer ürünleri gösteren üç ayrı liste yayınlamış olup, bazı hayvanların ithalatı da ön izne tabidir.

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Standardizasyon ve Kalite Teşvik Dairesi'nin (DNPQ) yetkilerini güçlendirmek için 14 Ekim 2014 tarih ve 198/2014 sayılı Kararname ile bir Ulusal Standardizasyon ve Metroloji Ofisi kurulması öngörülmüş ise de bu ofis henüz faaliyete geçmemiştir. Bu nedenle test ve belgelendirme kabiliyeti sınırlıdır ve daha çok gıda ve tarım ürünlerinin ithalatında, menşe ülkeden sunulan belgeler esas alınmak suretiyle uygulanmaktadır.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Zorunlu etiketleme gereklilikleri, gıda ürünleri, sigaralar ve kibritler gibi bir dizi ürüne uygulanır. Etiketleme her zaman Fransızca ve / veya Arapça yapılmalıdır. Gıda ürünleri için etiket, ürünün doğasını, içerik maddelerini ve miktarını, ayrıca üretim yerini ve son kullanma tarihlerini açıklamalıdır. Ayrıca, Moritanya'daki veteriner eczanelerini düzenleyen 6 Nisan 2009 tarih ve 2009-102 sayılı Kararnameye göre, hayvanlar için amaçlanan ilaçlı yemin ambalajında, tam bileşiminin yanı sıra üretim tarihini ve son kullanma tarihi bulunmalıdır.

Teknik Engeller

Ürün	Hastalık Gereksinimleri
Sığır (Avrupa, Amerika, Asya)	Tüberküloz ve brusellozdan ari, şap hastalığına karşı aşılanmaları iki ayı geçmiş olmamalıdır.
Sığır (Afrika, Asya)	Sığır vebasına karşı son 15 gün önce ve bir yıldan az sürede aşılanmış olmaları gerekmektedir.
Koyun ve keçiler	Bruselloz içermemelidir.
Atlar	Ruam hastalığı olmamalıdır.
Kümes hayvanları	Bulaşıcı hastalıklardan ari, resmi veteriner gözetimi altında üretilmiş olmalı. Psittacidae (papağangiller) familyasına ait kuşlar, veterinerlik kurumundan izin alınmadan Moritanya'ya ithal edilemez.
Domuz	Domuz vebası (klasik veya Afrika tipi) ve şap hastalığı içermemelidir
Etoburlar, köpekler ve kediler	Geçerli uluslararası kuduz aşısı sertifikası (CIVA) ve sağlık sertifikası bulunmalı, Sağlık Sertifikası, gemiye binış yerinden ayrılmadan üç günden daha kısa bir süre önce hazırlanmış olmalıdır. Üç aylıktan küçük köpekler ve kediler kuduz karşı aşı sertifikasından muaftır, ancak fakat sağlık sertifikaları bulunmalıdır.
Kümes hayvanları ve yumurtalar	Ürünlerin bulaşıcı hastalıklar bulunmayan bir bölgeden olduğunu ve ürünlerde de bulaşıcı hastalıklara dair bulguların olmadığını gösteren sertifika.
Suni tohumlama amaçlı spermler	Resmi veteriner kurumlarından alınan, zührevi hastalıklardan arınmış olan vericilerden sperm alım koşulları, vericilerin kimlik ve sağlık durumuna ilişkin bilgileri içeren sertifika.
Soğuk etler, konserve ürünler	Ürünlerin menşeyini belirten ve ürünlerin veteriner kontrolündeki işletmelerde hazırlandığını gösteren sertifika.

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinde katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenlięi ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur: (<https://teknikengel.gov.tr/>).

Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması hususunda yetkili merci Endüstri ve Madencilik Bakanlığı'dır. Yazar hakları konusunda ise Kültür Bakanlığı'na bağlı Kültürel İşbirliği ve Yazar Haklarının Korunması Dairesi yetki sahibidir.

Moritanya, 16 üyesi bulunan Afrika Telif Hakları Örgütü'ne (Africa Intellectual Property Organization-AIPO) üyedir. Telif hakları husundaki mevcut düzenlemeleri 1977 tarihli Bangui anlaşmasına dayanmaktadır.

Bunların yanında Moritanya Dünya Telif Hakkı Örgütü (WIPO)'ne de üye olup, Telif Haklarının Korunmasına İlişkin Paris Konvansiyonu'nu da imzalamıştır.

Dağıtım Kanalları

Ülkede ilaç tedarik ve dağıtım ağı dışında düzenli ve merkezi bir tedarik zinciri bulunmamaktadır. Bununla birlikte bir ürünün distribütörü olmaları halinde düzenli ithalat ve dağıtım yapabilecek kapasitede toptancı ve ithalatçı-perakendeciler bulunmaktadır. Kredi kartı kullanımı yaygın olmadığından online alışveriş sistemi ve kargo taşımacılığı gelişmemiştir. Fakat kapıda ödeme sistemine ve bulut hesaplar arası transfere dayalı çevrimiçi alışveriş siteleri kurulmaya başlanmıştır.

Tüketici Tercihleri

Tüketicilerin tercihleri gıda sektöründe Fransız etkisi altında kalmış görünmektedir. Fakat bunda piyasadaki gıda ürünlerinin büyük ölçüde Fransız ürünlerinden ibaret olmasının da etkisi olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Hazır ve dondurulmuş gıda ürünlerinde Batı Avrupa tarzı fast food ürünler tercih edilmekte olup, paket servisi yaygındır. Süt ve süt ürünlerinin yoğun tüketimi vardır.

Hazır giyim sektörü açısından ise yerel kıyafetler tercih edilmektedir. Erkeklerin hemen hemen tamamı "darra", kadınlar ise "melafe" denilen, kendine has kesimi ve kumaşı olan geleneksel kıyafeti, bir kesime mensup kadınlar ise geleneksel Afrika kıyafetini giymektedirler. Bu kıyafetlerle birlikte ise terlik giyilmesi yaygındır. Bunun yanında batı tarzı kıyafetler az da olsa giyilmektedir.

Otomotiv sektöründe ise pazara Toyota marka araçlar, yaklaşık %70 oranında bir pazar payıyla, hakimdir. Bunun en önemli nedeniyse diğer marka araçlar için yeterli bakım-onarım servis uzmanlığı ve yedek parça temin imkanının bulunmayışındır.

Bunların yanında ülkede müstakil villa tarzı, 8-10 odalı ve avlulu evlerde ikamet edilmektedir. Bu evler basit inşaat teknikleriyle inşa edilmekte, herhangi bir ısı izolasyonu uygulanmamaktadır. İklim ve belirtilen yapısal şartları nedeniyle her evde birden fazla klima cihazı bulunması zorunlu olmaktadır. İç dekorasyon husundaysa evlerin çoğunda Türkiye açısından demode olan desen ve modellerde ürünler kullanılıyorsa da modern tasarımda halı,

mobilya ve aksesuarlar rağbet görmekte, yeni yapılarda modern tarzda dekorasyon da tercih edilmektedir.

Her sektörde piyasadaki ürün çeşitliliği çok az olduğundan, alıcılar o esnada ihtiyaçlarına en uygun ürüne yönelmekte olup, herhangi bir ürünün tercih edilip edilmediğini tespit etmek zordur. Bu nedenle tüketici tercihlerine adapte olmuş bir arzdan ziyade, pazarda mevcut ürün yelpazesine göre şekillenmiş bir genel tüketim alışkanlığı bulunduğu da söylenebilir.

Ayrıca en dikkat çekici tüketici alışkanlığı, ürünlerin kalitesini belirleyen vasıflarının yahut teknik özelliklerinin bilinmeyişi ve bu hususları tespite yönelik sorgulama da yapılmamasıdır. Bundan dolayı gıda ürünlerindeki alışkanlıklar gibi istisnalar saklı kalmak kaydıyla, kabaca aynı amaçla kullanılabilecek (halı, mobilya, elektronik eşya, makine vb.) ürünlerin model veya fiyatı gibi özellikleri tüketicinin tercihi açısından teknik özelliklerinden daha belirleyici olabilmektedir.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

GSYİH'nin yaklaşık %45'i hizmet sektöründen elde edildiği halde Moritanya'da profesyonel satış teknikleri uygulamasına rastlanmamaktadır. Zira nitelikli iş gücünün bulunmayışı, ülkenin kalkınmasının önündeki en büyük engeller arasında sayılmaktadır.

Bu şartlar altında satışı etkileyen unsurlar; mağazanın lokasyonu, görünürlüğü, fiyat seviyesi ve ürün çeşitliliği olmaktadır.

Bu nedenle, yeterli ürün çeşidiyle ve müşteri memnuniyetine yönelik satış sonrası servis hizmetleri, garanti süresi, koşulsuz iade süresi, mağaza içerisinde profesyonel satış danışmanlığı gibi uygulamalar ile pazara girilmesi halinde avantaj elde edilecektir. Fakat bu tür uygulamaları tesis edebilmek için öncelikle iş gücünün eğitiminin sağlanması gerekmektedir.

Ülkeye ihracat yapacak firmalar açısından ise yerel iş insanlarıyla yüz yüze ilişki kurmak önem arz etmektedir. Moritanyalılar kişisel ilişki olmaksızın uzaktan bir iş ilişkisi geliştirmekte çekingen olacaktırlar. Satış için öncelikle en düşük fiyatlı ürün versiyonu teklif edilip, özelliklerine göre artan fiyat silsilesi sunulmalıdır. Ayrıca alıcı ile doğrudan, aracısız ilişki kurmak çok önemlidir. Zira ülkede komisyon kültürü çok yaygın olduğundan bir alıcıya ulaşmak için devreye girecek her aracı için, alıcı tarafından komisyon maliyetinin de hesaba katılması gerekecektir. Pazarlamada mahremiyete de önem verilmesi, iş görüşmelerinde tercüman dahi olsa üçüncü bir Moritanya vatandaşının bulunmamasına özen gösterilmesi yararlı olacaktır.

Kamu İhaleleri

Ülkede ulusal ve uluslararası fonlarla desteklenen altyapı ve üstyapı inşaa süreci devam etmektedir. Bunun yanında maden sahalarında da geliştirme ve bakım faaliyetleri mevcuttur. Başta Kamu İktisadi Teşebbüsü mahiyetindeki Ulusal Sanayi ve Madencilik Şirketi (SNIM)'in yatırımları olmak üzere, madencilik, altyapı ve inşaat projelerine ilişkin ihaleler açılmakta, yine bakanlıklar da görev alanlarına ilişkin olarak ihale yoluyla alımlar yapmaktadır. Bu ihalelerin uluslararası ihale olması halinde doğrudan katılım mümkün iken diğer ihaleleri alan yerel

firmalar da ÷lkedeki teknik kapasite yetersizliği nedeniyle yabancı bir firmayla çalışma ihtiyacı duymakta, özellikle tedarik ihaleleri tamamen ithalat yoluyla karşılanmaktadır.

Diğer taraftan milli gelirin paylaşılmasında ihaleler siyasi yönü de olan önemli bir işleve sahip olduğundan, yerel firmalar ile işbirliği halinde olmak kamu ihalelerini kazanmada avantaj sağlamaktadır.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım ve Hayvancılık

Tarım sektörü milli gelirin yaklaşık %28'ini sağlamaktadır. Nüfusun yarısı hala çiftçiliğe ve hayvancılığa bağlı olsa da, birçok göçebe ve çiftçi 1970'lerde ve 1980'lerde tekrarlayan kuraklıklar nedeniyle şehirlere göç etmek zorunda kalmıştır.

Yağışların yılda 430 mm 'yi aştığı yerlerde, darı ve hurma, sorgum, fasulye, tatlı patates, mısır ve pamuk yetiştirilmektedir. Mevsimlik tarım, barajların yukarısında, su basan nehir kenarlarında ve Sahel Bölgesi'nin vadilerinde uygulanmaktadır. Buralarda darı, sorgum, fasulye, pirinç ve karpuz yetiştirilir. Sulu tarım, su kontrol projeleri tarafından sağlanan alanlarda ve kuyu suyunun mevcut olduğu vahalarda uygulanmaktadır; buralarda mısır, arpa, darı ve sebze yetiştirilir. Bölgenin 19. yüzyıldaki ana ihracatı olan Arap sakızının üretimi ise çok az düzeydedir. Moritanya'da tarımsal üretim, kuraklık nedeniyle 20. yüzyılın son çeyreğinde azalmaya devam etmiştir. Üretim 1970 ile 1980 arasındaki dönemde yaklaşık üçte iki oranında düşmüş olup, Moritanya gıda ihtiyacının çoğunu ithalatla karşılamaktadır. Moritanya, Senegal Nehri vadisinde ekilen arazi miktarını ve dolayısıyla pirinç üretimini arttırmak üzere projeler yürütmektedir.

Fakat halen ülke süt ihtiyacının ancak %30'unu üretmekte, yılda yaklaşık 700 milyon USD civarında da gıda ürünleri ithal etmektedir. Yaş meyve ve sebze ihtiyacının büyük bölümü 2.500 km karayolu üzerinden Fas'tan tedarik edilmektedir.

Ülkede tarımsal üretime öncelikli sektör olarak bakılıyor olsa ve tarımsal üretimi geliştirmek için yeni kamu iktisadi teşebbüsleri kurulmuş olsa da, know-how eksikliği nedeniyle yabancı bir ülkenin desteği, rehberliği olmaksızın tarımsal üretimi ve hayvancılığı geliştirmenin mümkün olmayacağı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte ülkeye know-how desteği sağlanması halinde tarım ve hayvancılık sektörlerindeki projelerin müteahhitlik işlerinin üstlenilmesi, inşa, kurulum ve üretim sürecindeki makina, ekipman ve sarf malzemelerinin ihraç edilmesi imkanı doğacaktır.

Ülkenin kıyı suları dünyanın en zengin balıkçılık alanları arasındadır. Balıkçılık, bütçe gelirlerinin yaklaşık % 15'ini döviz kazancının ise % 45'ini sağlamaktadır. Moritanya, yılda toplam 1.800.000 ton balık işlemektedir. Ülke, balıkçılık sektörünü düşük fiyatlı balık unu hammaddesi tedarikinden sofralık balık üretimine yönlendirmek üzere düzenlemeler yapmaktadır.

Ülkede faaliyet gösterecek balıkçıların öncelikle balık unu veya sofralık balık üreten bir tesis ile anlaşma imzalaması ve buna dayanarak faaliyet ruhsatı alması gerekir. Balıkçılık merkezi ülkenin kuzeyindeki Nuadibu şehridir. Bu bölge aynı zamanda serbest bölge statüsündedir. Ancak balıkçılık sektöründeki yabancı yatırımcılar sürekli değişen kurallar ve keyfi uygulamalarla karşılaşabilmektedir. Bu nedenle, ülkede faaliyet gösterecek balıkçı tekneleri tarafından ilgili fabrika ile yapılacak sözleşmelerde kamu otoritelerinin beklenmedik kararları karşısında yaşanacak aksaklıklarla ilgili koruyucu hükümlere yer verilmesi ve bu riskin Moritanya'da yerleşik bu fabrikalara yüklenilmesi önem arz etmektedir.

Sanayi

Sanayi esas olarak madencilik ve balıkçılık endüstrilerine odaklanmıştır ve bunun dışında üretim çok sınırlıdır. Balık unu ve sofralık balıkçılık ürünleri işleme tesisleri dışında yem fabrikaları, un fabrikaları, çimento fabrikaları, plastik boru fabrikası, kütükten profil üreten bir demir çelik fabrikası bulunmaktadır.

Hizmetler

Moritanya, Atlantik Okyanusu'na 700 km sahil hattı, UNESCO dünya mirası listesinde bulunan iki doğal parkı, Chinguetti, Ouadane, Tichitt ve Oualata antik şehirleriyle turizm potansiyeline sahip olmakla birlikte 2007 yılında yaşanan bir dizi Avrupalı turistin kaçırılması olayı bu sektörün gelişimini engellemiştir.

2016 yılında 3.300 yatak kapasitesine sahip bulunan ülkeyi 2003 senesinde 13 bin turist ziyaret ettiği halde bu sayı 2017 yılında 3 bin turiste gerilemiştir. Bununla birlikte inşaatı devam eden 5 yıldızlı otellerin hizmet sektörünün öncüsü olması beklenmektedir.

Uluslararası yolcu taşımacılığı yapan acentelerinin çoğunluk hissesi bir Moritanya vatandaşında olmalıdır. Tur operatörlerine yabancı katılımı konusunda herhangi bir kısıtlama yoktur. Ancak sadece Moritanya vatandaşları rehber olabilir.

Bunların yanında, kişi başı gecelik konaklama üzerinden 5,7 USD tutarında turizmi geliştirme fonu tahsil edilmektedir.

Milli gelirden hizmetler sektörünün payı daha çok niteliksiz iş gücünün sağladığı döviz kazandırmayan hizmetlere dayanmaktadır.

Madencilik

Moritanya'nın kapsamlı maden kaynakları arasında demir cevheri, altın, bakır, alçıtaşı ve fosfat kayası, doğalgaz yer almakta olup, uranyum ve ham petrol için araştırmalar devam ediyor. Madencilik ürünleri, Moritanya'nın toplam ihracatının yaklaşık dörtte üçünü oluştursa da aynı zamanda ekonomiyi dünya emtia piyasalarındaki fiyat dalgalanmalarına hassas hale getirmektedir. Madencilik aynı zamanda büyüyen bir kamusal gelir kaynağıdır ve 2006 ile 2014 yılları arasında kamu gelirlerindeki payı toplam gelirin% 13'ünden % 30'una yükselmiştir.

Enerji

Moritanya'nın enerji ihtiyacının yaklaşık yarısı, Senegal Nehri üzerindeki hidroelektrik tesislerinden karşılanmaktadır. 2003 yılında Nouakchott'ta açılışı yapılan bir elektrik santrali ise başkentin ihtiyaç duyduğu gücün üçte birinden fazlasını tedarik etmektedir. Devlet, güneş enerjisi ve rüzgar enerjisinden elektrik üretimi için yatırımcı arayışı içerisinde.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Moritanya’da olağan mesleği her ne olursa olsun çoğu kişi ticaret yapmak veya bir ticari faaliyette aracı olmak için arayış içerisinde. Özellikle taraflar arasında bağlantı sağlayarak komisyon almak yaygın bir faaliyet ve yerleşik bir teamüldür.

Herhangi bir iş ortağı bulmaya yönelik bir aracidan yardım istendiğinde, o aracı ve hedef kişiye/firmaya ulaşıncaya kadar iletişim zincirinde yer alan araçlar, anlaşma sağlanması halinde komisyon talebinde bulunacaktır. Bu nedenle iş ortağını doğrudan, aracısız tespit etmek önem arz etmektedir.

İş görüşmelerinin ise sadece doğrudan ilgili kişilerin katılımıyla gerçekleştirilmesine özen gösterilmesi tavsiye edilmektedir.

Ayrıca iş müzakerelerinin beklenenden uzun sürmesine hazırlıklı olunmalıdır. Zira Moritanya’da hem acele etmemek, işleri zamana yaymak genel davranış tarzıdır hem de kesin bir dille reddetmek çok nadir bir davranıştır. Olumsuz bakılan bir konuda bu tutum net olarak ifade edilmek yerine genelde eylemsizlik tercih edilir. Dolayısıyla müzakerelerde en baştan, karşı tarafın istekli olması halinde yerine getirmesi gereken işlemler içeren bir eylem takvimi ortaya koymak faydalı olacaktır.

İş görüşmelerinde ilk toplantıda insani bir sohbet ile başlanması ve karşı tarafın ilerlettiği ölçüde iş konusuna girilmesi, daha sonra tekrar buluşma imkanı var ise mümkün olduğunca iş konusunun ikinci görüşmeye bırakılması, büyük ölçekte projeler görüşülmeden önce karşı tarafın sizi ve firmanızı, faaliyetlerinizi tanımasına imkan verilmesi uygun olacaktır.

Para Kullanımı

Ticari hayatta nakit kullanımı yaygındır. Kredi kartı kullanımı yok denecek kadar azdır. Çek kullanılsa da tek başına muteber bir ödeme aracı değildir. Çek ancak teminat gösterilmesi halinde yahut kişisel ilişkiye dayalı olarak kabul görebilmektedir.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi uygulaması

Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Vize, ülkeye giriş noktasından geçerli harç tutarı ödenerek alınabilmektedir. Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri Moritanya’ya yapacakları 90 güne kadar ikamet süreli seyahatlerinde vizeden muaftır.

Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

- Mevlid Kandili (1 gün)
- 28 Kasım Bağımsızlık Günü (1gün),

- Ramazan Bayramı (2 gün),
- Kurban Bayramı (3 gün),
- 1 Mayıs İşçi Bayramı (1 gün),
- 22 Mayıs Afrika Günü (1 gün),
- 1. Muharrem (1 gün),
- 1 Ocak (1 gün),

Yerel Saat

Yerel saat, Türkiye yerel saatine kıyasla 3 saat geridedir.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri

Moritanya'da tanınan başlıca şirket türleri şunlardır:

I. Ortaklıklar:

1. Şahıs şirketi

- Sosyal sermaye: Sermaye kavramı yok
- İştirakçi sayısı: Bir
- Ortakların kalitesi: Gerçek kişi
- Ortakların sorumluluğu: Kişisel mallara ilişkin toplam ve süresiz.

2. Genel ortaklık (SNC)

- Sermaye: Ortaklar tarafından serbestçe belirlenen sermaye
- İştirakçi sayısı: Minimum 2
- Ortakların kalitesi: Gerçek kişi
- Ortakların sorumluluğu: Aynı oranda müşterek ve müteselsil sorumluluk.

3. Sınırlı Ortaklık (SCS):

- Sermaye: Ortaklar tarafından serbestçe belirlenen sermaye
- İştirakçi sayısı: Minimum 2
- Ortakların kalitesi: Gerçek kişi
- Ortakların sorumluluğu: Genel ortaklar, borçlardan müştereken ve müteselsilen sorumludur, sınırlı ortaklar ise zararları payları oranında üstlenirler.

II. Sermaye Şirketleri:

1. Limited şirket (SARL)

- Sermaye: Ortaklar tarafından serbestçe belirlenen sermaye
- Ortak sayısı: Minimum 1 ve Maksimum 50
- Ortakların kalitesi: Gerçek veya tüzel kişi
- Ortakların sorumluluğu: Sermaye paylarıyla sınırlıdır.

2. Anonim şirket (SA)

- Sermaye: Minimum 500.000 MRU
- Ortak sayısı: Minimum 1
- Ortakların kalitesi: Gerçek veya tüzel kişi
- Ortakların sorumluluğu: Sermayeye sınırlıdır.

3. Basitleştirilmiş anonim şirket (SAS)

- Sermaye: Minimum 4.000.000 MRU
- İştirakçi sayısı: Minimum 2
- Ortakların kalitesi: Tüzel kişi
- Ortakların sorumluluğu: Sermayeye sınırlıdır.

4. Paylarla sınırlı ortaklık (SCA)

- Sermaye: Minimum 500.000 MRU
- Ortakların kalitesi: Gerçek veya tüzel kişi
- Ortakların sorumluluğu: Sermaye paylarıyla sınırlıdır.

Bir şube veya acenta açılması için gerekli belgeler ise şunlardır;

- Usulüne uygun olarak doldurulmuş ve imzalanmış tek pencere başvuru formu,
- Yasal temsilci için vekaletname,
- Ana şirketin dosyası (Ana Sözleşme, imza sirküsü vb.),
- Ana şirketin faaliyet belgesi,
- Şubenin / acentenin adres belgesi (tapu, kira sözleşmesi vb.),
- Banka hesap bilgisi (RIB, Banka sertifikası vb.).

Başvuru ücreti yaklaşık 14 USD tutarında olup, işlem süresi dosyanın sunulduğu tarihten itibaren ortalama iki gündür.

Şirket Kurma Prosedürü

Balıkçılık ve madencilik gibi kritik sektörler dışında yerli ortak olmaksızın yabancılar tarafından şirket kurulabilir.

Tüm işlemlerin tek merkezden yürütüldüğü basitleştirilmiş bir prosedür uygulanmaktadır. Yabancı yatırımcılar için <http://singlewindow.mr> web sitesi oluşturulmuştur. Ayrıca info@mauritaniatrade.com adresinden bilgi edinilebilir.

Bunun yanında, şirket kuruluşunda başlangıç sermayesinin miktarına bağlı olarak, bu sermayenin %1 ila %2'si oranında maliyet ortaya çıkmaktadır. Bu işlemler 1 günde tamamlanabilir. Ayrıca yine başvurudan sonra işlemlerinin tamamlanması bir gün sürecek olan banka hesabı açtırılması zorunludur.

Sigorta

Moritanya'nın sigorta pazarı teknik yetersizlik ve düşük satın alma gücünden dolayı gelişmemiştir. Ulusal sigorta şirketleri, kısıtlama olmaksızın yabancı sigorta şirketlerinin reasürans hizmetini verebilir. Fakat bunu yapabilen sadece iki yerel şirket vardır. Piyasada ayrıca çoğunluğu yabancılara ait olan sigorta komisyoncuları (Gras Savoye ve Ascoma) bulunmaktadır.

Moritanya'da sigorta sektörünü düzenlemek ve geliştirmek için Sigortacılar Teknik Komitesi kurulması öngörülmüşse de uygulamaya geçmemiştir. Sektörle ilgili yayınlanmış herhangi bir istatistik veya rapor da bulunmamaktadır.

2017'de pazar, öncelikle motorlu taşıtlar için zorunlu hukuki sorumluluk sigortasına odaklandı. Basına göre toplanan primlerin yaklaşık %80'ini oluşturan söz konusu sigorta gelirleri, bölgesel karşılaştırmaya göre bile anormal derecede yüksek rakamdadır.

Uygulamada, diğer risklerin çoğu isteğe bağlı reasürans yoluyla veya yerel kuruluşa ödenen bir komisyon karşılığında yurtdışında sigortalanmaktadır. Sigorta Kanunu (Madde 199) yalnızca yerleşik şirketlerin Moritanya dahilinde riskleri sigortalayabileceğini belirtse de, başta madencilik faaliyetleri olmak üzere, risklerin sigortalanmasında yerel şirketlerin sadece aracılık yapıyor olması ülkede bu sektördeki yetersizliği göstermektedir.

Motorlu taşıtlar için hukuki sorumluluk sigortası, ithal edilen ürünlerin sigortası ve inşaat sigortası zorunludur. Ayrıca motorlu taşıtlar için hukuki sorumluluk sigortasında asgari prim tutarı zorunluluğu vardır.

İthal eşyasına, ticaret bakanlığınca onaylı bir sigorta şirketinden sigorta yaptırmak zorunlu olsa ve ihlal durumunda eşyanın gümrük kıymetinin %25'i oranında ceza öngörülmüş olsa da uygulamada gümrük idaresinin eşya kıymetine ekleme yapmakla yetindiği bilinmektedir.

Bankacılık Mevzuatı

Moritanya'da 5'i çoğunluk hissesi yabancılara ait toplam 15 banka faaliyet göstermektedir. Bunlardan Chinguity Bank ,Libya ve Moritanya devletlerine ait olup diğerleri özel kesime aittir.

Sektörde 2012 yılından itibaren IMF'nin ve AFRITAC'ın teknik danışmanlığıyla ve Moritanya Merkez Bankası idaresinde bir reform ve modernizasyon süreci yürütülmektedir. Bunun sonucunda yeni bankalar kurulmuş ve artan rekabet bankacılık işlemlerinin maliyetini düşürmüştür. Buna rağmen halen yetişkin nüfusun sadece yaklaşık %30'unun bir finans kurumunda hesabı bulunmaktadır. Sektör, yönetim merkezi yurt dışında olan kredi kuruluşlarının faaliyetine açıktır. Ancak bu kuruluşlar da Moritanya'da kurulan bankalarla aynı şartlara tabidir ve asgari 17 milyon USD sermaye yatırımları gerekmektedir. Ayrıca bu kuruluşların ihtiyat oranları hesaplanırken ana merkez tarafından sağlanan garantiler hesaplamaya katılmaz.

2016 yılında bankalarca GSYİH'nın %25'ine tekabül eden, 1,17 milyar USD tutarında kredi kullandırılmıştır.

Bankalar ve finans kurumları tarafından alınan faiz, komisyon ve diğer ücretler üzerinden yaklaşık % 14 oranında BIC vergisi ve finansal işlem vergisi (TOF) uygulanır. Ancak Yatırım Kanunu kapsamında kredileri teşvik etmek için ilk yatırım kredileri veya orta ve uzun vadeli finansman anlaşmalarında bu vergiler alınmaz.

Moritanya'da ayrıca İslami bankacılık uygulaması da mevcuttur.

Vizeler

Moritanya'nın vize politikasına göre, vizeden muaf 9 Afrika ülkesinden birinin vatandaşı olmadıkça her yolcunun vize alması gerekir. Moritanya'ya varışta vize uygulaması sadece Nuakşot Uluslararası Havaalanı'nda mevcuttur. Ülkeye başka herhangi bir noktadan giriş yapacakların ziyaretleri öncesinde buldukları ülkedeki Moritanya diplomatik temsilciliğinden vize almaları gerekir. Hizmet pasaportu ve diplomatik pasaport hamili Türk vatandaşları vizeden muaftır.

Moritanya'da 60 günden fazla çalışmayı planlayan yabancı uyruklular, geçerliliği sözleşme uzunluğuna bağlı olan, ancak genellikle A lisansı iki yıl ve B lisansı dört yıl geçerli olan bir çalışma izni almalıdır. Moritanya'da çalışma vizesi almak için Kamu Hizmeti, Çalışma, Gençlik ve Spor Bakanlığı Çalışma Departmanı'ndan izin almak veya departman tarafından onaylanmış bir iş sözleşmesine sahip olmak gerekir. Bu durumda sözleşmenin süresini kapsayacak bir ikamet izni de alınabilir.

Kaynak: T.C.Nuakşot Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği